Høringssvar – Representantforslag 309 S (2025-2026) om å styrke kvinners tilgang på medikamentell abort utenfor sykehusene

Sex og Politikk takker for mulighet til å gi høringsuttalelse.

Sex og Politikk er en norsk ideell og partipolitisk uavhengig medlemsorganisasjon og det norske medlemmet i den største globale føderasjonen for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, International Planned Parenthood Federation (IPPF). IPPF har medlemsorganisasjoner i nærmere 150 land hvorav mange driver klinikker som tilbyr trygge aborttjenester. IPPF og Sex og Politikk har bred erfaring med å arbeide for trygg og lovlig abort både klinisk og politisk, og bygger dette på globale standarder utviklet av Verdens helseorganisasjon (WHO) og nasjonale erfaringer.

Sex og Politikk støtter en videreføring av aborttilbudet hos Sex og samfunn og mener at tilbudet bør ha forutsigbarhet med støtte over en lengre periode. Tilbudet vil også gi sentral erfaring i det videre arbeidet for å få et bedre tilbud om tidligabort, som er lettere tilgjengelig og mer skånsomt enn dagens tilbud.

Den nye abortloven som trådte i kraft 1. juni 2025 tok noen viktige skritt for å gjøre den norske abortpolitikken noe mer kunnskapsbasert. Et slikt skritt var å fjerne lovbestemmelsen om at abort skal skje på sykehus. Bestemmelsen, som fantes i den forrige abortloven, indikerte at abort er en mye mer komplisert prosedyre enn faktisk er tilfellet, og har gjort at tilgangen til tjenesten har blitt unødig komplisert, noe som særlig rammer sårbare kvinner. Representantskapsforslaget inneholder for øvrig gode beskrivelser av konsekvensene av denne bestemmelsen.

Videre når det gjelder hvordan helsetjenester skal organiseres setter den generelle helselovgivningen krav til både forsvarlighet og omsorgsfullhet, og til hvordan tjenester skal organiseres. Dette gir tilstrekkelige rammer for faglige vurderinger om hvor bestemte tjenester bør utføres.

Representantskapsforslaget dreier seg særlig om pilotprosjektet om tidlig medikamentell abort ved klinikken til Sex og samfunn, som ble stoppet etter at Helsedirektoratet hadde kommet til den vurdering at de ikke ville anbefale aborttjenester i primærhelsetjenesten, bl.a. med begrunnelsen om at det fungerer godt at det skjer på sykehus. I mellomtiden har pilotprosjektet fått starte opp igjen.

Vi mener likevel at det som tas opp i forslaget fortsatt er aktuelt. Pilotprosjektet til Sex og samfunn trenger fortsatt forutsigbarhet for å kunne gjennomføres på en god måte. Sex og Politikk reagerer på at pilotprosjektet ble forsøkt stanset, med risiko for å gå glipp av viktige norske erfaringer for å gjøre aborttjenester mer tilgjengelige. Forsøket på å stanse prosjektet indikerer videre en sendrektighet i å sette politisk vilje ut i livet. De forutsetningene for å rulle ut

Sex og Politikk / IPPF Norway
Christian Krohgsgate 34 – N – 0186 Oslo | + 47 22 11 55 13 | Org. nr: 990 630 828
post@sexogpolitikk.no | www.sexogpolitikk.no

aborttjenester i primærhelsetjenesten som skisseres i Helsedirektoratets utredning om tidlig medisinsk hjemmeabort i primærhelsetjenesten virker unødig omstendelige. Både Verdens helseorganisasjon og Norsk gynekologisk forening har gode veiledere som går inn for langt enklere framgangsmåter.

Sex og Politikk er glade for at pilotprosjektet ved Sex og samfunn nå er i gang igjen, etter et opphold vi ser på som meget beklagelig. Den uklarheten som er skapt om hensiktsmessigheten av å få aborttjenester i primærhelsetjenesten er videre svært uheldig. Det trengs ro og forutsigbarhet om prosjektet, og ulike krefter bør arbeide sammen for å få bedre tilbud om tidligabort, som er lettere tilgjengelig og mer skånsomt enn dagens tilbud, i samsvar med den politiske viljen.

Sex og Politikk / IPPF Norway
Christian Krohgsgate 34 – N – 0186 Oslo | + 47 22 11 55 13 | Org. nr: 990 630 828
post@sexogpolitikk.no | www.sexogpolitikk.no